

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

เทศบาลตำบลอนศิลา
อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน

หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กร มีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติหรืออนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการบริหารงานบุคคล

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็นภัยด้านความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่นๆ
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๒	น้อย	-
๑	น้อยมาก	-

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับความเสียหาย (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสียหาย	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary)

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งออกเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่งดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง

ประเด็นความเสียหาย ทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ การรับสินบน	เหตุการณ์ความเสียหาย	ระดับความ เสียหาย	วิธีการในการบริหารจัดการความเสียหาย	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
<p>๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางการพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๘</p>	<p>๑) มีการพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาต ไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ</p> <p>๒) มีความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่อาศัยช่องว่างหรือแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ เรียกรับสินบน ในช่วงตอนการพิจารณาออกใบอนุญาตซึ่งมีระยะเวลาที่มากกว่ากำหนด</p> <p>๓) ในขั้นตอนการใช้ดุลพินิจในการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานเดียวกัน เช่น กรณีเจ้าหน้าที่รู้จักกับผู้อยู่ขอรับบริการ เอกสารที่ระบุในคำขอไม่ครบถ้วนแต่มีการรับเรื่องและดำเนินการให้ก่อน</p>	<p>ปานกลาง</p> <p>ปานกลาง</p>	<p>๑) กำหนดนโยบาย มาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติที่ดี เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริต</p> <p>๒) ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยไม่ขัดต่อข้อปฏิบัติ กฎ ระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๓) ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมที่หน่วยงานถือปฏิบัติ อย่างเคร่งครัด</p> <p>๔) จัดทำคู่มือและขั้นตอนกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ให้มีความชัดเจนเป็นมาตรฐานเดียวกัน พร้อมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบ</p> <p>๕) จัดให้มีผู้รับความคิดเห็นหรือช่องทางร้องเรียนร้องทุกข์ กรณีไม่ได้รับความสะดวกในการให้บริการ</p>	<p>ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘</p>	<p>สำนักปลัด, นิติกร</p>
<p>๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ</p>	<p>๑) เบิกงานตามสิทธิ เป็นเท็จ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่ายานพาหนะ ค่าที่พัก</p> <p>๒) การใช้ทรัพย์สินทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว</p>	<p>ปานกลาง</p> <p>ปานกลาง</p>	<p>- จัดกิจกรรมอบรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย หนังสือสื่อสิ่ง การที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับวินัยพนักงานท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน</p>	<p>ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘</p>	<p>สำนักปลัด, นิติกร</p>

ประเด็นปัญหาเชิงการ ทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวกับ	เหตุการณ์ความเสียหาย	ระดับความ เสียหาย	วิธีการในการบริหารจัดการความเสียหาย	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
<p>๓. การซื้อวัสดุจัดจ้าง</p> <p>การรับสินบน</p>	<p>๑) มีการกำหนดคุณสมบัติหรือข้อต่อสเปคเพื่อต่อผู้ขายบางราย เช่น ระบุยี่ห้อ ระบุคุณสมบัติผู้เสนอราคา เป็นต้น</p> <p>๒) ใน การตรวจการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบ โดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้จ้าง</p> <p>๓) คณะกรรมการตรวจรับงานก่อสร้างไม่ออกไปดูสถานที่ แต่มีการเจรจากับผู้รับจ้างโดยใช้ชื่อผู้ติดตามที่ผู้รับจ้างแจ้ง</p>	<p>ปานกลาง</p> <p>ปานกลาง</p> <p>ปานกลาง</p>	<p>๑) กำหนดนโยบาย มาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติที่ตีเพื่อเป็นการป้องกันการทุจริต</p> <p>๒) ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบโดยไม่มีข้อต่อข้อปฏิบัติ กฎ ระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๓) ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมที่หน่วยงานถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด</p> <p>๔) จัดทำรายงานประกอบกรปฏิบัติ งานทุกครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ</p> <p>๕) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการจัดหาพัสดุ เช่น คู่มือปฏิบัติงานจัดซื้อจัดจ้าง แผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี ประกาศเชิญชวน ประกาศผู้ชนะราคาประกาศผลการจัดซื้อจัดจ้าง</p>	<p>ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘</p>	<p>กองคลัง, สำนักปลัด</p>
<p>๔. การบริหารงานบุคคล</p>	<p>๑) การบรรจุแต่งตั้งโยกย้ายเลื่อนตำแหน่ง/เงินเดือน และการมอบหมายงานไม่เป็นธรรมเนียมเอาแต่พวกพ้อง หรือมีการเรียกเงินเพื่อแลกกับการบรรจุแต่งตั้ง หรือเลื่อนตำแหน่ง</p> <p>๒) ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น การประเมินความดี ความชอบ</p>	<p>ปานกลาง</p> <p>ปานกลาง</p>	<p>๑) กิจกรรมสร้างความโปร่งใสในการเลื่อนขั้นเงินเดือน มาตรการสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล</p> <p>๒) จัดกิจกรรมอบรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน</p>	<p>ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘</p>	<p>สำนักปลัด</p>